

MARK BATTERSON

AMPRENTA SUFLETULUI

Descoperă-ți destinul divin

Traducere din limba engleză
de **Cătălina Pătrașcu**

ap!
act și politon

Mamei și tatălui meu...

Voi m-ați ajutat să-mi descopăr amprenta sufletului.

CUPRINS

<i>INTRODUCERE. Amprenta sufletului</i>	9
ACTUL I. O încredere sfântă	27
ACTUL II. Simboluri ale vieții	53
ACTUL III. Stâncile caprelor sălbatice	79
ACTUL IV. Alter Ego	101
ACTUL V. Atelierul diavolului	125
ÎNCHEIERE. Piatra albă	151
<i>Întrebări și discuții</i>	165
<i>NOTE</i>	177
Selecție bonus din volumul <i>Primal: A Quest for the Lost Soul of Christianity</i>	180

INTRODUCERE

Amprenta sufletului

Cea mai plictisitoare și mai puțin interesantă persoană cu care poți vorbi ar putea deveni într-o bună zi o ființă pe care, dacă ai vedea-o acum, ai fi foarte tentat să o venerezi... În lumina acestor posibilități copleșitoare... ar trebui să ne purtăm unii cu ceilalți, în prietenie, în iubire, în societate. Nu există oameni *obișnuiți*. Nu ai vorbit niciodată doar cu un simplu muritor.

– C.S. LEWIS, *The Weight of Glory**

* *The Weight of Glory and Other Addresses* este o colecție de eseuri și cuvântări despre creștinism de C.S. Lewis. (n. trad.)

Nu a existat și nu va exista niciodată altcineva ca tine. Dar acest lucru nu ți se datorează ție. Se datorează lui Dumnezeu, care te-a creat. Ești diferit de orice om care a trăit vreodată. Dar această unicitate nu este o virtute. Este o responsabilitate. Unicitatea este darul oferit ție de către Dumnezeu, și darul tău pentru Dumnezeu. Îți ești dator ție însuși să *fii tu însuși*. Dar, mai ales, îi ești dator Celui care te-a făcut și te-a hărăzit.

Să nu crezi că aceasta este o carte de dezvoltare personală. Dezvoltarea personală nu înseamnă decât idolatrie deghizată într-un costum închiriat. Permite-mi deci să fiu direct: nu ești destul de bun sau de înzestrat pentru a ajunge acolo unde vrea Dumnezeu să ajungi. Nu fără ajutorul Lui. Dar am o veste bună: nu există ceva ce Dumnezeu să nu poată realiza în tine sau prin tine, dacă Îi oferi viața ta. Întreaga ta viață. Pe tine cu totul.

Cartea aceasta este numai despre tine, și cu toate acestea nu este deloc despre tine. Faptul că nu a existat și nu va mai exista niciodată cineva ca tine înseamnă doar că nimeni nu Îl poate preaslăvi pe Dumnezeu ca tine sau pentru tine. *Ai fost creat să-L preaslăvești pe Dumnezeu într-un fel în care numai*

tu o poți face. Cum? Trăind o viață pe care nimeni altcineva nu o poate trăi: viața ta. Ai un destin unic de îndeplinit, și nimeni nu îți poate lua locul. Joci un rol unic în marea poveste a lui Dumnezeu. Dar împlinirea adevăratului tău destin începe cu descoperirea adevăratei tale identități. Și în asta constă provocarea.

Cei mai mulți dintre noi ne trăim întreaga viață străini de noi înșine. Știm mai multe despre ceilalți decât știm despre noi. Identitatea noastră reală este îngropată sub greșelile săvârșite, sub lipsa de încredere în sine și sub minciunile în care credem. Suntem prizonierii așteptărilor celorlalți. Nu ne simțim bine în propria piele. Și irosim prea multă energie emoțională, relațională și spirituală încercând să fim ceea ce nu suntem. De ce? Pentru că este mai ușor. Și credem că este mai prudent. Dar, încercând să fim cine nu suntem, înseamnă să renunțăm la drepturile noastre spirituale dobândite prin naștere. Și nu este vorba doar despre faptul că ne mințim pe noi înșine. Ci că undeva, pe parcurs, ne pierdem.

Nu știu exact unde te afli în călătoria descoperirii de sine. Poate te afli la început, încercând să-ți dai seama cine ești. Poate te afli la final, încercând să-ți amintești cine trebuia să fii. Sau poate ești undeva la mijloc, încercând să estompezi diferența dintre cine ești și cine vrei să fii. Indiferent unde te-ai afla, vreau să trăiești bucuria de a descoperi *cine ești* și libertatea de a descoperi *cine nu ești*. Nu va fi ușor. Și nu există scurtături. Dar dacă respiri, înseamnă că Dumnezeu nu a renunțat încă la tine. Așa că nu renunța nici tu. Lasă ca această promisiune să-ți pătrundă în suflet, pentru că îți va însufleți lectura: *nu este niciodată prea târziu pentru a fi cine ai fost merit să fii.*

IMAGINEA – A DOUA PERSOANĂ

Descoperirea de sine se aseamănă foarte tare cu săpăturile arheologice. Durează mult să scoți la iveală comorile ascunse care se află îngropate în adânc. Niciodată nu poți ști ce vei găsi sau unde vei găsi ceva. Și este un proces minuțios. Dar, dacă nu sapi adânc, nu vei avea decât o viață superficială. Dacă trăiești ca un străin față de tine însuși, cum vei putea ajunge la intimitate cu ceilalți? Intimitatea este o funcție a descoperirii de sine. Este greu să ajungi să-i cunoști cu adevărat pe ceilalți, dacă nu te cunoști nici măcar pe tine. Și dincolo de consecințele relaționale, există implicațiile profesionale. Dacă nu ți-ai descoperit talentele și pasiunile unice, cum poți găsi împlinire în ceea ce faci? Poate că îți vei câștiga existența, dar nu îți vei clădi o viață. Nu vei trăi niciodată bucuria de a face ce iubești și de a iubi ce faci. Și, în sfârșit, efectele spirituale secundare ale superficialității sunt cele mai periculoase. Superficialitatea este o formă de ipocrizie. Dacă nu descoperi adevărul, întregul adevăr, despre tine, nu înseamnă că te minți singur? Viața ta devine un adevăr pe jumătate.

Eu locuiesc la oraș, în Washington DC, unde imaginea este totul. Meg Greenfield, care timp de treizeci de ani a scris despre oraș în calitate de ziaristă la *Washington Post*^{*}, l-a comparat cu liceul. Se referea la liceu ca la un loc „foarte agitat” și considera că Washingtonul este chiar mai rău. „La liceu, oamenii descoperă prima dată că au o imagine”, a observat Greenfield. „Este o încercare de a născoci o a doua persoană pentru consumul public”. Iar această a doua persoană duce la o viață de mâna a doua. În loc să ne spunem replicile la persoana întâi,

* *The Washington Post* este cel mai mare ziar din Washington, DC. Este totodată și una dintre cele mai vechi publicații ale orașului, fiind fondat în anul 1877. (n. trad.)

trăim viața la persoana a doua, permițându-le celorlalți să ne povestească viața în locul nostru. Iar aceasta este cea mai mare dovadă de ipocrizie. Propria viață devine o minciună. Nu numai că ne înșelăm pe noi înșine și pe ceilalți când nu ne descoperim identitatea dăruită de Dumnezeu și destinul poruncit de El, ci îl înșelăm pe însuși Dumnezeu. Iată ce a scris Greenfield:

Viața în interiorul imaginii... necesită grijă și alimentare și, mai presus de toate, protecție continuă. Aceasta este partea cea mai rea... E ca și cum nu te poți dezbrăca niciodată...

Noi suntem, cei mai mulți dintre noi, în cea mai mare parte a timpului, deghizați. Ne prezentăm așa cum credem că trebuie să fim. La Washington, acest lucru depășește cu mult ipocrizia normală... care există pretutindeni.¹

Mi-aș dori ca acest lucru să fie valabil numai pentru Washington, dar este pretutindeni. De altfel, superficialitatea este blestemul culturii noastre. Iar motivul principal pentru care trăim ca străini față de noi înșine este acela că ne este teamă de ceea ce vom descoperi, dacă începem să săpăm. Nu prea vrem să ne vedem cum suntem cu adevărat. Dar, dacă putem săpa mai adânc, dincolo de natura noastră decăzută, vom descoperi adevărul ce zace îngropat sub păcatul nostru: imaginea lui Dumnezeu. Vom găsi adevărata noastră identitate. Și adevăratul nostru destin.

În paginile următoare, vom săpa în trecutul tău, căutând indicii pentru viitor. Vom îndepărta minciunile în care ai crezut

și nesiguranța pe care ai căpătat-o, până când ți se va dezvălui adevărata identitate. Și vom face descoperiri, atât dureroase, cât și plăcute, care vor schimba pentru totdeauna felul în care te vezi. Ba chiar, nu te vei mai vedea niciodată la fel, pentru că te vei privi prin ochii Creatorului.

INDICII ALE DESTINULUI

Poate că timpul se măsoară în minute, dar viața se măsoară în momente. Iar unele momente sunt ieșite din comun. Și tocmai aceste momente definatorii dictează felul în care vedem viața. Unele dintre ele sunt la fel de previzibile precum ziua nunții sau nașterea unui copil. Altele sunt la fel de neprevizibile precum un accident. Nu știi niciodată ce moment ar putea deveni un moment definitiv, dar identificarea acestor momente este cheia pentru a afla cine ești.

Cercetările psihologice arată că ideea de sine a unei persoane este definită de un număr foarte mic de experiențe. 99% dintre experiențele de viață dispar ca aburul în abisul subconștientului. Numai 1% ajung în amintirile noastre conștiente. Și mai puțin de 1% din acest 1% sunt nu doar amintiri memorabile, ci cu adevărat de neuitat. Acestea sunt momentele care ne definesc. Iar gestionarea lor este o formă de organizare. Fiecare experiență din trecut înseamnă pregătire pentru o oportunitate viitoare. Și un mod prin care Dumnezeu ne răscumpără trecutul este ajutându-ne să-l vedem prin ochii Lui, prin voia Sa. Așadar, cheia împlinirii destinului tău viitor se ascunde în amintirile din trecut.

Când ne uităm în oglindă, ceea ce vedem este o reflexie a experiențelor noastre acumulate. Iar momentele definatorii sunt precum caracteristicile definatorii. Într-un fel, suntem suma

locurilor în care am fost, a ceea ce am făcut și a oamenilor pe care i-am cunoscut. Dar există câteva locuri, câteva experiențe și câțiva oameni care ne marchează în așa fel încât devin parte a amprentei sufletului nostru.

Poate te întrebi ce înseamnă, mai exact, o amprentă a sufletului? Gândește-te așa: amprenta degetului te identifică în mod unic și te deosebește de toți cei care au trăit vreodată, dar ea nu se întinde dincolo de piele. Însă tu ești posesorul unui lucru unic, care se întinde cât sufletul. Eu i-am spus amprenta sufletului. Nu este numai cine ești, în prezent. Este cine ești menit să devii, în viitor. Nu este numai ce văd ceilalți când se uită la tine. Este cine te-a hărăzit Dumnezeu să devii. La fel cum codul genetic îți programează anatomia fizică, amprenta sufletului îți programează adevărata identitate și adevăratul destin. Și, în timp ce tu îți trăiești viața mergând înainte, Dumnezeu lucrează invers. Cel Atotștiutor începe întotdeauna având în minte finalul.

Cel mai bun exemplu al felului în care Dumnezeu folosește momentele definitorii pentru a dezvălui destinul unei persoane se găsește în viața lui David. El a scris:

Și în cartea Ta toate se vor scrie; zi de zi se vor săvârși și nici una din ele nu va fi nescrisă.²

La fel ca în cazul psalmistului, toate zilele îți sunt rânduite de către Dumnezeu. Și este responsabilitatea ta sfântă de a descoperi acel destin scris de Dumnezeu, așa cum a făcut-o David. Epitaful său vorbește de la sine:

Pentru că David, slujind în timpul său voii lui Dumnezeu, a adormit și s-a adăugat la părinții lui.³

În ciuda începuturilor umile și a greșelilor enorme, David și-a împlinit destinul. Din acest motiv, viața lui este fundalul acestei cărți. El este prototipul pentru amprenta sufletului. Momentele sau secvențele definitorii ale vieții sale sunt și indicii ale destinului care te vor ajuta să servești voia unică a Domnului în generația ta. În paginile ce urmează, vom analiza viața lui David într-un fel care te va ajuta să-ți descoperi propriul destin.

În cea mai memorabilă zi a vieții sale, David a îngenuncheat lângă un pârâu care tăia în două nu doar un câmp de luptă. Ci îi tăia în două propria viață. Viața lui nu mai avea să fie la fel după acea zi, iar el știa asta. Viața lui era pe cale să se termine sau să înceapă.

Sunetul pașilor de gigant devenea tot mai răsunător pe măsură ce Goliat se apropia, dar lui David nu i-a tulburat concentrarea. Precum un copil care încearcă să găsească o piatră netedă pe care să sară, David căuta pietre netede în albia râului. Știa că forma pietrei îi va determina traiectoria. Apoi, a trăit un moment, un moment definitoriu. Când s-a aplecat, și-a văzut în apă propria reflexie, și a fost de parcă atunci s-ar fi văzut pentru prima oară. Toți cei care îl cunoscuseră vreodată pe David, inclusiv tatăl lui, nu văzuseră în el nimic altceva decât un ciobănaș. Dar, în timp ce își privea fix reflexia din apă, i s-a dezvăluit adevărata identitate. A văzut persoana care îi era predestinat să devină: un ucigaș de uriași. Aceasta era adevărata sa identitate. Acesta era adevăratul său destin.

La fel ca undele pe care le-a creat David când a intrat în apa râului, există momente definitorii care reverberează asupra anilor din viața noastră. De fapt, ele ne schimbă definitiv traiectoria vieții. Despre asta este cartea de față: despre identificarea momentelor definitorii care ne dezvăluie destinul. Ne vom gândi la cele cinci momente definitorii din viața lui David ca fiind acele cinci pietre netede pe care le-a luat din apă în acea zi. Și, chiar dacă tu s-ar putea să ai mai multe sau mai puține, momentele definitorii din viața lui David te vor ajuta să-ți vezi mai clar propria reflexie.

IMMAGINE DEL CUORE

Pentru ochiul obișnuit, era o bucată de marmură mutilată. Sculptura neterminată fusese abandonată cu o jumătate de secol înainte de către Agostino di Duccio, dar un tânăr artist pe nume Michelangelo a văzut în acea piatră ceva ce alții nu văzuseră. Cizelarea bucății de marmură de cinci metri și jumătate avea să-i ia aproape patru ani din viață, dar acea piatră aparent nesemnificativă era destinată să devină ceea ce mulți consideră a fi cea mai frumoasă statuie sculptată vreodată de mâinile unui om. Giorgio Vasari, artist și scriitor din secolul al XVI-lea, a numit-o nici mai mult, nici mai puțin decât un miracol. Michelangelo a readus la viață o piatră moartă și, insuflându-i măiestria lui artistică, l-a creat pe *David*.

În timp ce sculpta, Michelangelo și-a imaginat ceea ce el numea *immagine del cuore*, adică, imaginea inimii. Era convins că capodopera se afla deja în piatră. Tot ce avea de făcut era să înlăture surplusul, pentru ca *David* să iasă la suprafață. El nu a văzut ce era. A văzut ce ar putea fi, ce se afla deja în inima lui.

Nu a văzut imperfecțiunile pietrei. A văzut o capodoperă de o frumusețe inegalabilă. Și exact așa te vede și pe tine Artistul.

Pentru că a Lui făptură suntem, zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit mai înainte ca să umblăm întru ele.⁴

Fiecare operă de artă ia naștere în imaginația artistului. În același fel, tu ai luat naștere în imaginația lui Dumnezeu. Ce gând minunat, nu-i așa? Ai fost conceput de Dumnezeu cu mult timp înainte de a fi conceput de părinții tăi. Ai luat formă în imaginația Atotputernicului, înainte de a te forma în pântecele mamei tale. Ești „capodopera” Lui, cuvânt ce își are originea în grecescul *poiema*. De acolo provine cuvântul *poem*. Însă se referă la orice operă de artă.

Ești pictura Lui.

Ești romanul Lui.

Ești sculptura Lui.

„Hristos este mai artist decât artiștii”, a observat Vincent van Gogh. „Lucrează cu spiritul viu și cu trupul viu; creează oameni, în loc de statui”. Dumnezeu pictează o imagine a grației pe pânza vieții tale. Dumnezeu își scrie propria poveste, istoria*, prin viața ta. Dumnezeu îți creează caracterul prin împrejurările vieții. Să te vezi ca fiind mai puțin decât capodopera lui Dumnezeu înseamnă să-ți subapreciezi și să-ți deformezi adevărata identitate. Iar descoperindu-ți adevărata identitate, ți se va dezvălui adevăratul destin.

* Joc de cuvinte intraductibil în limba română: povestea sa – His-story/ istorie – history (n. trad.)

Un înțeles al destinului este dreptul tău sfânt dobândit prin naștere, ca copil al lui Dumnezeu. Și este ancorat în adevărul pe care îl găsim în Efeseni 2:10, citat pe pagina anterioară. Cuvântul „gătit” provine din obiceiul oriental de a trimite servitorii înaintea unui rege pentru a-i pregăti calea. Era responsabilitatea lor să garanteze trecerea în siguranță și să se asigure că regele ajunge la destinație. Pavel a luat această imagine străveche și a întors-o invers, sau – și poate că asta ar trebui să spun – a întors-o cum trebuie. Regele regilor merge înaintea servitorilor Săi pentru a pregăti drumul. Cu alte cuvinte, Dumnezeu te poziționează strategic în locul potrivit, la momentul potrivit. Dumnezeu te rânduiește. Iar asta ar trebui să te umple cu un simț de neclintit al destinului.

DESTIN DUBLU

David, capodopera lui Michelangelo, este păstrat la Galleria dell'Accademia din Florența, Italia. Și mii de turiști așteaptă ore întregi, în fiecare zi, pentru a-l vedea. Dar cei mai mulți dintre ei nu observă șirul de sculpturi neterminate care se află una după alta pe coridorul care duce la David. Precum niște prizonieri împietriți, formele lor sunt identificabile – o mână aici, un trunchi dincolo, un picior ieșit în relief sau o bucată dintr-un cap. Statuile ar fi trebuit să împodobească mormântul papei Iulius al II-lea, dar sunt *non finiti**. E ca și cum ar încerca să se elibereze și să devină ce erau menite să devină, dar sunt blocate în piatră. Michelangelo le-a numit „prizonieri”.

Te-ai simțit vreodată prizonier? Că nu reușești să scapi de păcatele obișnuite care îți pun piedici și te țin pe loc? Un

* „Neterminate”, în lb. italiană. (n. red.)

vis pe care Dumnezeu l-a zămislit în sufletul tău acum ani de zile nu a luat forma pe care ți-o doreai? Știi cine vrei să fii, ce vrei să faci și unde vrei să mergi, dar nu reușești să ajungi acolo. Nu știi unde te-ai împotmolit sau de cât timp te-ai împotmolit. Dar știu că Dumnezeu vrea să termine ce a început El.

În prima Sa predică, Iisus și-a declarat misiunea în termeni categorici: să elibereze prizonierii⁵. Avem tendința de a ne gândi la această declarație în termeni juridici. Mântuirea este modalitatea noastră de a scăpa din închisoare. Dar este mult mai mult decât atât. Poate că ar trebui să ne gândim la acea declarație în termeni artistici. Iisus nu a murit doar pentru a ne salva. A murit și pentru a învia persoana care eram meniți a fi înainte ca păcatul să deformeze imaginea Domnului în noi.

Și nu ne eliberează doar din punct de vedere spiritual. Ne eliberează și din punct de vedere emoțional, relațional și intelectual. Suntem ținuți prizonieri de multe lucruri. Suntem ținuți prizonieri de imperfecțiunile noastre și de lipsa de încredere în noi înșine. Suntem ținuți prizonieri de vină și anxietate. Suntem ținuți prizonieri de așteptări, de minciuni și de greșeli. Iisus a murit pentru a ne scăpa de toate cele de mai sus. Nu ne salvează numai de persoana care eram. Ne eliberează pentru a deveni cine suntem meniți să fim. Mântuirea nu este scopul final. Mântuirea este un nou început. Când ne dăruim viața lui Hristos, Dumnezeu pornește la lucru. Începe să se folosească de circumstanțele noastre, oricare ar fi ele, pentru a ne sculpta în imaginea Sa.

Când vine vorba despre voia Domnului, avem tendința să ne concentrăm pe *ce* și pe *unde*. Însă *ce faci* sau încotro te îndrepti sunt chestiuni secundare. Preocuparea principală a lui Dumnezeu este *cine devii*. Nu are nimic de-a face cu circumstanțele. Are de-a face doar cu formarea lui Hristos